

Fokus på Tursejlads... artikel nr. 5 – Oktober 2014

Efter en forrygende fin sejlersæson med mange gode timer ombord i vores folkebåd, glæder det mig at så mange bruger deres folkebåd til tursejlads. Vi har mødt mange folkebåde i havne og på ankerpladser rundt i landet, og der ses en tendens til at mindre både er attraktive for sejlere, der måske ikke har hele familien med på ideen om at sejle. Her er folkebåden overkommelig i pris og arbejdsindsats, for den der vil have muligheden for en tur på vandet. Det er måske derfor vi ser flere singlehand sejlere i folkebåd og blandt andet på den baggrund vil jeg dele nogle betragtninger og erfaringer om alu-masten kontra træmast.

Træmast eller alu-mast

I mange år var der træmast på en folkebåd. Klassereglen bestemte det og det levede vi godt med i generationer. I 2001 blev det tilladt at udstyre folkebåden med en alu-mast, også til kapsejlads. Danskerne var lidt tilbageholdne med at skifte og der kom først for alvor gang i salget af alu-master i Danmark, da vi fik en dansk producent. I begyndelsen var jeg noget skeptisk over for den mere stive mastetop på alu-masten, og det er både til kapsejlads og tursejlads jeg værdsætter fordelene ved en mast, der i pustene slipper vinden ud af toppen på sejlet. Men jeg så også nogle åbenlyse fordele, ikke mindst til tursejlads, med en alu-mast, her tænker jeg på slæder i storsejlets forlig. Det er en stor fordel for tursejleren og ikke mindst for alene-sejleren. Vi drøftede det i familien og kom frem til, at selvom alu-masten måske ville være ringere til kapsejlads, kunne vi leve med det, når vi fik de helt klare fordele vi opnår med blandt andet slæder i vores tur-storsejl. Da slæder på en træmast ikke er en mulighed, satte vi træmasten til salg og købte en alu-mast, og det har vi ikke fortrudt et øjeblik, og toppen på alu-masten slipper også luften ud af sejlet i pustene.

Det at storsejlet bliver på masten når det bjerges, og ikke kan nå ned i vandet er en stor behagelighed, og det gør vores tursejlads langt mere attraktiv og bekvem.

Slæder i storsejlet

Slæder er den væsentligste grund til at vi har valgt at investere i en alu-mast. At den så også er lettere at vedligeholde og at faldene er ført inde i masten og tilbage til cockpit, og at bommen sidder i et fast beslag så den ikke kan vride, er forhold der gør håndteringen lettere. Så er der måske nogen der tænker... er der slet ikke ulemper ved en alu-mast? Jo... prisen. Det er en investering man skal vurdere ud fra et synspunkt der går på, hvor mange år du og din familie vil få glæde af de fordele jeg har skitseret. Er glæden kun i to - tre år er det en urealistisk høj pris, men er det de næste 10 - 12 år er udgiften en god investering i bekvem og sikker sejlads. Der er naturligvis en del ændringer som følger med ved at montere slæder i storsejlet, som fx ændring af sejlpresenning. Se foto! Vi har også ændret på placering og længde af sejlpinde i storsejlet, de to øverste er forlænget ind til masten og alle pinde er rettet til at være parallel med bommen, det gør sammenlægning på bommen nemmere og mere skånsomt for sejlpindelommerne. Jeg har også introduceret en tilsætning til hulkehlen, så sejlets slæder kan fortsætte helt ned til bommen, se foto! Det giver mere kompakt

sammenlægning af storsejlet, når det siksakkes på bommen, hvilket jo også er væsentligt lettere med slæder i forliget, specielt i blæsevejr. Alt dette er meget hurtigt fjernet når turstorsejlet skal erstattes af kapsejladsejlet. Den omtalte tilsætning mellem hulkehle og bom er nu ekstraudstyr der kan bestilles hos masteproducenten.

Tilbageførte falder

Når jeg nævner sikker sejladse er det fordi jeg mener at tilbageførte fald er en sikkerhed. Det giver muligheden for at håndtere båden uden at skulle på dæk i søgang. Med slæder i storsejlet og tilbageførte fald sættes storsejl og fok fra cockpit og hvis rebesystemet er rigtigt udført, kan storsejlet rebes fra cockpitet. Og så kommer der mange spørgsmål og opgaver der skal løses når noget "nyt" skal indføres. Det er jo kun på folkebåde det er nyt, de fleste andre både har løst opgaven at føre falder tilbage til cockpit. Jeg havde i længere tid tænkt over hvordan jeg slap for at montere spil og lineaflestere på ruftaget, og jeg har nu fundet en god løsning. Jeg har sat en 4-skåret talje på ruftaget til både storfald og fokkefald, mange folkebåde har jo en lille talje på masten der strækker fokkefaldet, en tilsvarende har jeg flyttet hen på ruftaget, hvor jeg justerer spændingen i faldet når sejlene sættes. Se fotos! Taljen er forsynet med en lille karabinhage fra fx Wichard, der hægtes i faldet, når sejlet er hejst næsten til tops. Og hvordan er det så udført? Jo jeg har købt falder i ren Dyneema, \varnothing 6 mm til storsejl og \varnothing 5 mm til fokkefald, de går fra sejlets sjækkel i top til det sted på ruftaget, hvor karabinhagen skal hægtes i. Her slutter faldet i et øjesplejs, i samme øjesplejs er der splejset en billig line, der kun bruges til at hejse og bjærge sejlene. Øjesplejsene går fint ind og ud i alu-masten og det fungerer perfekt. Det kræver jo ikke flere tovværksklemmer, da det enten er selve faldet eller den halende part i den lille 4-skårede talje, der skal sidde i klemmen på ruffet. Grunden til at jeg valgte så tykke falder, er for at reducere strækket i faldet til et minimum og tillige at topvægten på alu-masten ifølge klassereglen ikke reduceres. Når vi nærmer os havnen løfter vi den lille taljes halende part op af klemmen og sætter selve faldet i samme klemme, karabinhagen frigøres af splejsningen og nu er vi klar til at udløse faldet fra cockpitet i rette tid og bjærge sejlet. Med velsmurte nylonlæder i storsejlets forlig kan jeg bjærge storsejlet stående på kistebænkene og beslå det med en sejsing uden at gå på dæk. Vi smører slæderne med sololie, det udtørres ikke af solen. Tilbageførte fald kræver jo også to gode letløbende blokke monteret i bøjlen ved masten og de skal placeres så højt at faldene ikke rører nævneværdigt ved ruftagets forkant. Så der er et par små forandringer som skal udføres før de mange glæder, forbundet med de skitserede forbedringer, kan nydes fuldt ud.

Bjærge fok fra cockpit

Når jeg tidligere nævner at vi ikke går på dæk i søgang, er det fordi vi har erfaring med en løsning, der gør det muligt at bjærge fokken fra cockpit. Vi har ført en tynd line \varnothing 2 mm fra det øje i sejlet faldsjækken er hængt i og inden i alle sejldugsløjerter og gennem en miniblok (skive \varnothing 19mm) surret til forstagsbeslaget ved dæk og herfra går den over dækket i centerlinjen og ind gennem bøjlen ved masten, over ruftaget til cockpitet. Den behøver ikke en lineklemme, da den kun skal bruges ved bjærgning, og det er meget bekvemt at slække faldet og skødet, hale i nedhalerlinen og fokken trækkes til dæk uden besvær. Se fotos! Fokken ligger ikke pænt samlet på fordæk, men det kan man gøre noget ved når vi er i havn og søen har lagt sig. Det er en billig investering i sikkerhed og meget billigere end en rullefok, der tillige fratager muligheden at opnå et klassebevis. Den tynde line er syet inden i en \varnothing 5 mm line lige der hvor den går fra nederste løjert og ind i blokken ved fordæk, det gør den mere håndvenlig at trække det første lange stykke.

Næste blad

Jeg vil i næste blad komme ind på motorsejlads og langturssejlads. Jeg kommer også lidt ind på detaljer der udnytter forlugen på sommersejlads, og et par detaljer omkring bekvem fortøjning .

Lars Bræstrup

F DEN 1048 MARIA

E-mail: labra1048@gmail.com